

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de N
APARE SĂPTĂMÂNAL

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni
125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. —
Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu,
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se
refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor
un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică
de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile
se adresează **Administrației** ziarului Telegraful
Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. 4680—1940

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române
de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Banat,
Crișana și Maramurăș

*Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl
și dela Domnul nostru Iisus Hristos.*

Pe temeiul articolelor 132 și 134 din Statutul pentru organizarea
Bisericii ortodoxe române, prin aceasta convocăm și declarăm convocată
Adunarea eparhială a Arhiepiscopiei noastre, în sesiune ordinară, pe ziua
de **Dumineca Tomii, 5 Mai a. c.** ora 9 dimineața, în biserica catedrală
din Sibiu, când se va oficia sfânta Liturghie și invocarea Duhului Sfânt,
după care va avea loc deschiderea Adunării în localul designat spre acest scop.

Dat în Sibiu la 20 Aprilie 1940.

(ss) **NICOLAE**
Arhiepiscop și Mitropolit

Pelerinajul la Mănăstirea brâncovenească dela Sâmbăta de sus*)

Nr. 3808—1940.

Cătră iubitul nostru cler și popor

din de Dumnezeu păzita Arhiepiscopie ortodoxă română de Alba-Iulia și
Sibiu, și mai vărtos către clerul și poporul din protopopiatele Avrîg,
Făgăraș, Olt și Agnita

Pelerinajele ce le-am făcut an
de an la sfânta Mănăstire brânco-
vенеască dela Sâmbăta de sus în
Vinerea „Izvorului Tămăduirii” din
săptămâna luminată, au fost prile-
juri înălțătoare de zidire sufletească
pentru credincioșii cari au luat
parte la ele.

Mulțime de închinători, veniți
din ținuturile apropiate și chiar
dela depărtări mai mari, au găsit
la „Izvorul Tămăduirii” apa cea
vie de care Mântuitorul i-a vorbit
femeii Samaritence și despre care
a spus că celce va bea din ea „nu
va însetoșa în veac, ci apa care
voi da lui va fi întru el izvor de
apă curgătoare în viața de veci”
[Ioan 4, 14]. Rugăciunile și sfintele

slujbe ce le-am săvârșit acolo cu
sobor mare de preoți, învățăturile
și povețele ce le-am împărtășit cu
iubire, precum și revărsarea haru-
lui dumnezeesc prin sfintele taine
a le mărturisirii, împărtășaniei și
maslului au fost, pentru cei ce s-au
învrednicit să le primească, o baie
de curățire și înnoire a sufletelor,
un mijloc de împuternicire și însă-
nătoșire a trupurilor, un izvor de
mângâieri, de întărire a inimilor și
de înălțare a cugetelor cătră Dum-
nezeu.

La altarul ridicat odinioară
acolo de cucernicul Voevod „Brân-
coveanu Constantin, boier vechiu
și Domn creștin” și pe care l-am
îmbrăcat acum în nouă podoabă,
dupăce vrășmașii Bisericii și ai
Neamului nostru în răutatea lor l-au
fost dărâmat, am simțit cât de ne-
biruită este puterea credinței, care,

peste veacuri și peste granițe ne-
drepte înfrățindu-ne pe toți Ro-
mânii, scăpare s'a făcut nouă din
neam în neam.

Prețind noi foloasele sufle-
tești ale pelerinajului la sfânta Mă-
năstire dela Sâmbăta de sus, facem
părintească chemare către iubitul
cler și popor al Arhiepiscopiei noas-
tre, în deosebi cătră cei din paro-
hiile și protopopiatele mai înveci-
nate, să se sârguiască a veni la
sfintele rugăciuni ce le vom face
și'n anul acesta acolo la „Izvorul
Tămăduirii”, în ziua de **Vineri 3
Mai din săptămâna luminată**. Până
atunci încălzindu-se vremea de-abi-
nelea, călătoria va fi înlesnită pen-
tru a putea veni tineri, bătrâni, bărb-
ași și femei în număr cât mai
mare. Dar și greutatea și amenin-
țările zilelor noastre ne cheamă la
rugăciune. În smerite rugăciuni
vom mulțami deci în acea zi din
adâncul inimilor bunului Părinte
ceresc pentru facerile de bine ce
le-a revărsat asupra noastră și a
poporului nostru până acum și-l
vom ruga cu osârdie să ne pă-
zească și de aici înainte Țara de
cumplite încercări ale războiului
și de orice primejdie rea ce ar pu-
tea veni dela dușmani asupra noas-
tră. Ne vom ruga cu căldură să
întărească credința în toate inimile
românești, ca la altarul sfintei noas-
tre Biserici dreptmăritoare să gă-
sim razim și încredere în ajutorul
cel de sus și'n puterile noastre în
toată vremea.

Invităm pe Cucernicii preoți și
pe Prea Cucernicii protopopi nu nu-
mai să aducă la cunoștința iubiților
noștri credincioși această chemare
a Noastră, dar totodată să le ex-
plice foloasele sufletești ale pele-
rinajului, să-i îndemne să iee parte
la el, să-i organizeze împreună cu
consiliile parohiale, în vederea că-
lătoriei, luându-și cele de lipsă pen-
tru hrană și — îndeosebi să-i pre-
gătească sufletește. Bucuria noastră
va fi deplină dacă scumpele noas-
tre frățietăți parohiale, cum este
Societatea „Sf. Gheorghe” a tine-
retului, Reuniunile de femei și cre-

dincioșii grupați în „Oastea Dom-
nului” ar veni în grupuri cu pra-
pori, icoane și în cântări duhovni-
cești, sub conducerea păstorilor
lor sufletești.

Sfânta slujbă în amintita zi a
praznicului se va începe dimineața
la **ceasurile nouă**; deci până atunci
poporul să fie sosit și preoții îm-
brăcați în vestminte de slujbă. Cu-
cernicii preoți vor aduce cu sine
listele cu numele închinătorilor so-
șiți, pentru a fi pomeniți la sfânta
liturghie. Pentru cei ce doresc să
se mărturisească se vor găsi încă
din presara zilei duhovnici la Mă-
năstire, precum și în dimineața zilei
praznicului, iar la sfânta liturghie
se vor împărtăși. După sf. liturghie
se va face sfințirea apei la „izvor”,
precum și taina sfântului maslu
pentru cei bolnavi.

Rugăm pe bunul Dumnezeu să
reverse cât mai îmbelșugate roduri
duhovnicești peste sufletele celor
ce vor osteni în acea zi de praznic
la sfânta Mănăstire dela Sâmbăta
de sus, precum și peste tot poporul
nostru cel credincios.

Sibiu, la 16 Aprilie 1940

Impărtășindu-Vă arhieriasca
Noastră binecuvântare am rămas
al Vostru al tuturor de tot binele
voitor:

(ss) **NICOLAE**
Arhiepiscop și Mitropolit

**Noii monachi din centrul Arhie-
piscopiei noastre.** Distinși părinți con-
siliieri Trandafir Scorobeș și Virgil Nistor
au fost tunși de curând în monachism la
mănăstirea Căldărușani, cel dintâi primind
numele de **Teodor** iar al doilea **Veniamin**.

Pentru Sfânta noastră biserică este
o mare bucurie și un frumos câștig întra-
rea acestor vrednici și înzestrați slujitori
ai ei în cinul monachal.

Se urâm din suflet ca în noua call-
tate să aducă bisericii servicii și mai mari
decât cele atât de prețioase de până acum.

FOIȘOARA

Dr. LIVIU STAN

Episcopia Timișorii

Din vremuri străvechi a existat în Timișoara o epi-
scopie ortodoxă română. Deși sub dominație străină,
Românii stăpâneau real pământul Bănătlui cu viața că-
ruia se confunda viața lor însăși. Vlădicia românească a
Timișorii era o expresie vie a acestei stăpâniri și afir-
mări de viață valahă, organizată sub ocărmuirea unui
lung șir de arhieriei din sângele nostru.

În partea de Nord a Bănătlui, vlădicia Timișorii a
străjuit sufletul românesc până la așezarea Sârbilor în
ținuturile sudice ale Austriei de pe atunci. Aceștia, che-
mați de împărăție și aduși de nevoi la 1690, și-au în-
ghebat în noua lor patrie o nouă organizație biseri-
cească sub conducerea patriarhului de Ipek; Arsenie
Cernovici, și la adăpostul privilegiilor, ce li s'au acordat
în paguba noastră, de cătră împărăția austriacă.

Fiind de același religie cu noi și bucurându-se de
privilegii împărătești, organizarea lor bisericească a în-
semnat desorganizarea și supunerea noastră stăpânirii lor
bisericești.

Diploma leopoldină din 4 Martie 1695, numește
pentru scaunul românesc al Timișorii pe episcopul sârb
Isaia Diakovici. La această dată însă, Timișoara era sub
stăpânire turcească (încă dela 1552) și ea continuă să-și
aibă episcopul său român până la 1716, când trecu ce-
tatea sub stăpânirea austriacă, datorită lui Eugeniu de
Savoya.

La ocuparea Timișorii de cătră Austriei, se gă-
sea de fapt în ea o episcopie românească al cărei titular
era vlădica Ioanichie, ultimul episcop român al acestei
cetăți. Cu el dispărea vechea episcopie românească a
Timișorii, și locul ei îl ia una sârbească,¹ al cărei prim
titular, Isaia Diakovici, se mută în 1716 dela Arad în

¹ Despre toate acestea vezi: A. Șaguna: Istoria Bisericii Or-
todoxe, Sibiu, 1860 tom II p. 281—283; N. Tincu-Velea: Istoria bise-
ricească politico-naționale a Românilor preste totu, Sibiu, 1865 pg.
111—128; Gh. Cotoșman: Bănățenii și Episcopia Timișorii, Caran-
sebeș, 1938 p. 81, 169, după I. Preyer: Monographie der Freistadt
Temeschwar, Timișoara 1853.

Timișoara,² unde urmașii săi se vor succeda până la în-
chegarea statului român de azi.

Românii bănățeni au îndurat întru neputință stăpă-
nirea bisericească sârbă până la 1865, când s'a reînființat
pentru ei episcopia română din Caransebeș, după ce în
1864 se reînființase Mitropolia ortodoxă Română pentru
toți Românii din regatul Ungariei.

Ce-i drept Bănățenii ceruseră în adunarea națională
dela Lugoj din 17 Iunie 1848, pe lângă despărțirea ierar-
hică de Sârbi, încă și reînființarea episcopiei românești
a Timișorii. Tot atunci, mai declaraseră că nu recu-
nosc pe episcopul sârb din acel oraș, și chiar au numit
un vicar episcopesc român pentru conducerea diecezei
timișorene;³ dar acțiunea aceasta marchează abia înce-
putul luptelor pentru despărțirea ierarhică de Sârbi și
pentru reînființarea episcopiei române din Timișoara.

Dacă luptele pentru primul desiderat firesc al tutu-
ror Românilor din Transilvania și nu numai al Bănățe-
nilor, pentru despărțirea ierarhică de Sârbi, lupte înce-

² N. Tincu-Velea o. c. p. 126.

³ Arhiva Consistorului Mitropolitan, Sibiu. Dosarul: Episcopia
Timișorii; Memoriul fruntașilor bănățeni din 15 Martie 1934, pentru
înființarea episcopiei Timișorii p. 1—2.

Nichifor Crainic și timpul nostru

De NICOLAE, mitropolitul Ardealului

Fiecare popor trebuie să aibă anumite directive de viață cari sunt tot atâtea cristalizări ale concepției sale despre lume, ale misiunii sale în istorie, tot atâtea precizări ale aspirațiilor sale, răsărite din confruntarea acestora cu necesitățile și împrejurările din fiecare timp. Nici un om nu poate trăi numai pentru nevoile materiale ale momentului, ci urmărește pe deasupra lor linia unui rost cu o semnificație superioară. Cu atât mai mult are lipsă o națiune de conștiința unei misiuni superioare, care să-i hrănească elanurile de înfăptuire și de progres.

Dar cristalizările acestea ale lumii de simțiri și de tendințe ale unui popor, ale felului de a-și tălmăci gândurile și avânturile sale, sunt cu deosebire opera profeților lui. Aceștia, prin intuiția lor, prin trăirea deosebit de intensivă a înclinațiilor adânci ale neamului, reușesc să îmbrace în formulări concrete și potrivite fiecărui timp aspirațiile generale.

În sufletul adânc al neamului nostru trecutul a definitivat și rotunjit o concepție constatătoare din două idei fundamentale: *ideea de rasă și ortodoxia*. Acestea formează, împletite, tradiția permanentă a vieții noastre istorice, albia regulativă și continuă a veacurilor de viață românească.

Dar fiecare generație trebuie să-și improspăteze pentru sine și pentru împrejurările în cari trăește această tradiție. Ea trebuie făcută vie, trebuie simțită, văzută și înțeleasă ca forță actuală, în nouă înfățișare, în noi amplificări. Numai așa ea nu devine piedică pentru progres, ci impuls spre viață nouă, dar în legătură cu trecutul. Fiecare generație trebuie să actualizeze pentru sine tradiția de totdeauna a neamului. Dar misiunea aceasta și-o îndeplinesc generațiile prin exponenții lor, prin vizionarii și profeții neamului. Eminescu a îndeplinit această misiune pentru generația lui.

După războiu, din mijlocul generației noastre s'a ridicat ca purtătorul de cuvânt al tradiției neamului pentru vremurile de azi, *Nichifor Crainic*. El a înălțat această tradiție într-o nouă lumină. Sinteză de totdeauna între tradiționalism și ortodoxie a fost văzută de puternicul lui

spirit de aprofundare, într-o formă atât de desăvârșită cum nu s'a mai văzut până la el.

Era necesar mai ales după războiul de întregire națională, când lumea la noi intrase, după realizarea idealului de veacuri, într-o fază de desorientare, să apară un glas puternic de chemare la matca permanentă a neamului. Era un moment în care se încrucișau tot felul de chemări străine de rostul autentic al nației noastre. Într-o parte își flutura coloarea violentă mesianismul roșu, în alta se bătea toba asurzitor pentru adunarea în jurul steagului unei false democrații. Au început să-și ridice glasul și alte chemări imitate după modele străine. Se înstăpânise o generală abdicare dela linia unui conștient și viguros naționalism. În fața tuturor Nichifor Crainic, dominat puternic și stăruitor de un singur gând, de-o lumină de sus, a ridicat sus steagul fermecător al imperativelor noastre etnice, a pus în lumină ceea ce zăcea în adâncul sufletului național. Chemarea lui a fost chemare la drumul autentic al nației noastre. El a fost purtătorul de cuvânt al adevăratelor aspirațiuni ce trebuiau să nutrească toată generația de după război.

Nichifor Crainic prin această operă a sa a însemnat covârșitor de mult și pentru biserică. El a arătat ce important loc deține ortodoxia în spiritualitatea românească și ce cinste și atențiune trebuie să-i dea orice iubește autenticitatea neamului său și dorește menținerea și dezvoltarea ei. Intelectualii români au în Nichifor Crainic un model și un îndrumător, care le arată la ce izvoare trebuie să se adape, eliberându-se de vraja falsă a izvoarelor străine. Iar preoțiunea trebuie să poarte o nemărginită recunoștință apologetului de prestigiu al ortodoxiei în viața neamului, gânditorului care i-a dat un corp sistematic de doctrină creștină în toate problemele vieții naționale și sociale. Și firește trebuie să-l citească fără încetare.

Nichifor Crainic a fost într-o așa măsură purtătorul de cuvânt al adevăratelor aspirațiuni naționale din timpul nostru, încât când viitorul va întreba ce a gândit epoca noastră, generația de azi, la el se va adresa. Prin glasul lui cei buni ai noștri vor

da cel mai limpede și mai demn răspuns.

Pentru opera sa, pentru meritele sale, îl sărbătorim acum cu toată recunoștința sufletelor noastre. Și mulțumim lui Dumnezeu că această sărbătorire îl găsește în plină desfășurare a forțelor sale, ceea ce ne dă temeiul să așteptăm înăla multe lumini și multe chemări animatoare dela el. Îl rugăm pe bunul Dumnezeu să ni l țină încă mulți ani, să-i ajute în nobila strădanie de mai departe, căreia îi acordăm toată binecuvântarea.

(Reproducere din revista „Gândirea”, Nr. 4, pe Aprilie 1940).

Subscriind bonuri de înzestrare a armatei, subscriem pentru țară și pentru fiecare dintre noi. Fără liniște la hotare nu putem avea liniștea avutului și a muncii noastre. Să dăm cât mai mult ostirii, căci pentru noi dăm.

Număr festiv

Implinind 50 de ani, dl profesor *Nichifor Crainic* este sărbătorit în revista *Gândirea*, apărută, în April a. c., ca număr festiv redactat sub președinția dlui prof. și academician *I. Petrovici*.

Bogatul număr al valoroasei reviste are în frunte raportul academic 1939, al dlui *I. Petrovici* care, oprindu-se asupra operei scriitorului *Nichifor Crainic*, îl propune, în numele secției literare a Academiei, să fie ales membru activ al înaltei instituții.

Urmează articolele, scrise în cinstea jubileului, care este înfățișat din diferitele puncte de vedere ale laborioasei sale activități: în articolul „*Nichifor Crainic și timpul nostru*”, *I. P. S. mitropolit Nicolae al Ardealului* constată că opera sărbătoritului, ca purtător de cuvânt al adevăratelor aspirații naționale din timpul nostru, a însemnat covârșitor de mult și pentru biserică. (Redăm acest articol în fruntea numărului de față al ziarului nostru).

Articolele următoare prezintă pe dl prof. *Crainic*: ca model de poet creștin, ca apologet creștin, ca eseist, — iar concepția sa teologică e redată, cu rară limpezime, în lucrarea: „*Opera teologică a lui Nichifor Crainic*”, semnată de *păr. D. Stăniloae*.

La împlinirea celor 50 de ani, profesorul universitar *Nichifor Crainic* apare astfel cu drept cuvânt, ca una din cele mai strălucite figuri ale culturii și literaturii române.

Programul

serviciului divin din săptămâna Sf. Patimi, în catedrala mitropolitană

Înainte de amiază:

Duminecă, ora 8^{1/2}, Ceasurile și Liturgia înainte sfințită.

Luni, ora 8, Ceasurile și Liturgia înainte sfințită.

Marti, ora 9, Ceasurile și Liturgia înainte sfințită.

Miercuri ora 9, Ceasurile și Liturgia înainte sfințită.

Joi, ora 8, Sf. Maslu, Vecernia cu Liturgia Sf. Vasile și sfințirea Paștilor.

Vineri, ora 8, Ceasurile Domnești.

Sâmbătă, ora 8, Vecernia și Liturgia Sf. Vasile cel Mare.

Duminecă, ora 4, Sfânta Înviere; ora 9, Sf. Liturgie.

După amiază:

Duminecă, ora 4, Vecernie; ora 6^{1/2}, Denie și Pavcerniță.

Luni, ora 4, Pavcerniță; ora 6^{1/2}, Denie.

Marti, ora 4, Pavcerniță; ora 6^{1/2}, Denie.

Miercuri, ora 4, Pavcerniță; ora 6^{1/2}, Denie.

Joi, ora 6^{1/2}, Denie.

Vineri, ora 4, Vecernia, Luarea Mântuitorului de pe Cruce; ora 6^{1/2}, Utrenia și prohodul.

Duminecă, ora 4, Vecernia.

Cinstirea adusă unui mitropolit.

Conducerea Arhiepiscopiei Chișinăului a luat inițiativa de a ridica un bust de bronz primului mitropolit al Basarabiei, Gavril Bănulescu-Bodoi care între multe alte fapte însemnate, a construit palatul și capela mitropolitană din Chișinău.

„*Luna Bucureștilor 1940*” va fi închinată evenimentului dela 8 lunie, când se împlinesc zece ani dela restaurație. În pavilioanele construite pentru expoziția „*Muncă și voie bună*” se va deschide o mare expoziție, unde va fi prezentat tot ce s'a înfăptuit în cei zece ani de rodnică domnie a M. Sale Regelui Carol II.

Nr. 4026/1940

Comunicare

Se aduce la cunoștință, că Preotul Andron Bogdan din parohia Țărățel, județul Hunedoara, în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoțesc, a ridicat dela Cassa Arhiepiscopozană din Sibiu, în numerar fără nici o reținere, ajutorul de înmormântare de Lei 15.000 (Lei cincisprezecemii) după soția sa Maria, decedată la 29 Martie 1940.

Sibiu, din ședința secției economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 13 April 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

pute la 1848, n'au dat nici un rezultat până 1864, când prin străduințele și dibăcia lui Șaguna s'a restaurat Mitropolia ortodoxă a Românilor din Ardeal, independentă de ierarhia sârbească, apoi luptele pentru înfăptuirea celui de al doilea desiderat, pentru reînființarea episcopiei Timișorilor, abia în zilele noastre și-au găsit încoronarea prin Decretul-lege din 8 Noemvrie 1939, care dispune precum urmează asupra reînvierii episcopiei din Timișoara:

DECRET-LEGE

pentru înființarea Episcopiei Ortodoxe Române a Timișoarei, precum și pentru modificarea întinderii unor Episcopii Ortodoxe Române

ART. I. Se înființează pe data publicării prezentei legi Episcopia ortodoxă-română a Timișoarei, cu reședința în orașul Timișoara, ca sufragana a Mitropoliei Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului.

Episcopia Timișoarei va cuprinde toate parohiile de pe teritoriul județului Timiș-Torontal, precum și parohiile din protopopiatele Belinț, Balinț și Birchis, aflate pe teritoriul județului Severin.

ART. II. Statul va atribui spre folosință acestei Episcopii, potrivit art. 44 din legea de organizare a bisericii ortodoxe-române, o suprafață de 100 hectare teren de cultură, ca sesiune episcopală, și un teren de pădure în suprafață de 300 hectare, care se va administra conform legii.

Ministerul de Finanțe este autorizat a deschide credite extraordinare pentru cheltuielile necesare organizării și funcționării acestei Episcopii, până la noul buget, în care se vor înscrie regulat toate aceste cheltuieli.

ART. III. Episcopia Timișoarei va avea 60 membri în adunarea eparhială.

Mitropolitul Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului va desemna un locțiitor de episcop al Eparhiei Timișoarei până la alegerea și instalarea titularului, care va organiza și conduce noua eparhie, numind în mod provizoriu pe cei trei consilieri referenți ai consiliului eparhial, care prin derogare dela art. 144 din statutul pentru organizarea bisericii ortodoxe-române vor exercita și atribuțiile secțiilor consiliului eparhial până la constituirea adunării eparhiale și vor delimita de asemenea circumscriptiile electorale.

Lucrările consilierilor referenți vor fi ratificate de către adunarea eparhială.

Episcopia Timișoarei își va alcătui adunarea eparhială și consiliul eparhial în conformitate cu dispozițiunile legale în vigoare.

ART. IV. Episcopia Aradului, Ienopolei și Hălma-giului va cuprinde parohiile de pe teritoriul județului Arad, precum și acele parohii din județul Hunedoara care la această dată fac parte din protopopiatul Hălma-giului.

ART. V. Impărțirea și reglementarea atribuirii proprietății și folosinții fondurilor și fundațiunilor se va face de comun acord cu eparhiile interesate, (Episcopia Timișoarei, Episcopia Caransebeșului și Episcopia Aradului, Ienopolei și Hălma-giului). La caz de neînțelegere va decide Sf. Sinod, hotărârea sa fiind obligatorie pentru toate eparhiile în cauză.

ART. VI. Episcopiile Aradului, Ienopolei și Hălma-giului, a Timișoarei și aceea a Caransebeșului, vor proceda potrivit legilor în vigoare, la o nouă delimitare a protopopiatelor ce le aparțin.

Episcopiile: Aradului, Ienopolei și Hălma-giului și a Caransebeșului vor face o nouă arondare a circumscrip-

țiilor electorale și vor proceda prin derogare dela legea din 17 Martie 1938 la alegerea adunării eparhiale.

Dat în București la 7 Noemvrie 1939.

CAROL

Președintele Consiliului de Miniștri
C. Argetoianu

Ministrul cultelor și artelor,
N. Zigre

Ministrul finanțelor,
M. Constantinescu

Ministrul justiției,
Victor Iamandi¹

Acțiunea pentru restaurarea vechii episcopii bănățene la Timișoara, întreprinsă deja dela 1848 și intensificată apoi pe timpul lui Șaguna, n'a mai încetat de atunci nici un moment; ea a fost susținută timp de aproape 80 de ani sub stăpânire străină, ca'n cele din urmă abia după alți 20 ani de stăpânire românească, să ajungă la biruință.

Deoarece, mai ales în acești ultimi douăzeci de ani, în lupta pentru restaurarea vladicelei dela Timișoara s'au produs deslănțuirii de patimi cari i-au făcut pe unii să se răselească din ceata luptătorilor de luptă dreaptă și să întreprindă acțiuni izolate, lipsite de tărie și de statornicie — acțiuni nervoase, nehotărâte și schimbăcioase până la contradicții evidente între ele —, și fiindcă pe de altă parte, unii observatori ai evenimentelor contemporane au înregistrat incomplet și chiar cu vădită lipsă de obiectivitate, acțiunile întreprinse de unele

¹ Monitorul Oficial Nr. 259 din 8 Nov. 1939 p. 6443—4.

Funcția duhovniciei

In general Sfintele Taine sunt mijloacele necesare cele mai sigure pentru dobândirea mântuirii. Căci »Cine va crede și se va boteza, se va mântui, iar cine nu va crede va fi osândit« (Marcu 16, 16). Același lucru se poate afirma și despre Sf. Euharistie (Ioan 6, 54) cași despre toate tainele. Deci prin Sf. Taine omul se împacă cu Dumnezeu și primește grația lui mântuitoare, spre moștenirea împărăției veșnice.

Dar aceasta este numai o latură a lor, perspectiva lor transcendentă, lucrarea lor binefăcătoare în veșnicie. Sfintele Taine au însă și un sens de imanență. Ele sunt condiția de existență a împărăției lui Dumnezeu pe pământ, seva și chiagul însuși al Bisericii. Seva Bisericii, întrucât împărtășirea cu Sf. Taine este o condiție de vitalitate a omenirii (Ioan 6, 53) și de comuniune cu Hristos (Ioan 6, 56), pe care nu le poți realiza decât în sânul Ei, care este Vistiria Tainelor. Iar chiagul Bisericii, întrucât necesitatea grației divine ne unifică pe toți, ne face pe toți frați solidari, cu egale drepturi la mântuire. Sf. Ap. Pavel exprimă acest lucru cu o limpezime extraordinară. »Având în vedere că este o pâine, noi cari suntem mulți suntem cu trup, căci toți luăm o parte din aceeași pâine« (1 Cor. 10, 17).

Dar un exemplu mai concludent despre rostul activ, regulator, unificator și creator al Sf. Taine în sânul Bisericii, ni-l dă Taina Spovedaniei, cu înstituiția adecvată a duhovniciei.

Taina spovedaniei este cea sfântă lucrare prin care sufletul se purifică și se leapădă de păcatele săvârșite printr-o mărturisire sinceră, completă și plină de căință, în fața preotului, care ca legat al lui Dumnezeu, îi dă deslegare de păcate. In aparență, această ușurare de povara păcatelor este o chestiune de ordin pur personal. Imi mărturisesc păcatele, pentru că vreau să-mi mântuiesc sufletul, deci spovedania este ceva ce mă privește numai pe mine. Este o acțiune particulară între mine și Dumnezeu. Dar prezența duhovnicului este necesară pentru motive pe care le-a înșirat Păr. Stăniloae, în articolul Domniei Sale din numărul trecut al foii, dar și pentru a se împlini acel al doilea rost al Tainei: rostul activ, immanent în sânul Bisericii. In acest sens putem vorbi despre o adevărată funcție a duhovniciei.

Este o greșală a considera că păcatul și mărturisirea lui sunt chestiuni personale. In primul rând el atinge in-

tegritatea spirituală a Bisericii. Deci și Biserica trebuie să aibă un cuvânt în această chestiune. Apoi, preotul este dator să intervină în viața sufletească a credincioșilor pe care îi păstorește, pentru că e responsabil de ea. Deaceia, dacă spovedania ca Taină este indispensabilă pentru mântuire, apoi duhovnicia este inseparabilă de ea, săvârșind o funcție pastorală de supremă valoare.

Duhovnicia, pe lângă rolul de deslegare a păcatelor, are și rolul practic de a înlesni păstorului: cunoașterea, influențarea și stăpânirea parohienilor săi. Aceste posibilități, implică pentru realizarea lor o energie și o experiență indefinită.

Dacă mărturisirea păcatelor, ar fi cu adevărat o destăinuire completă și sinceră, ea ar fi pentru păstor un document sufleteș de o valoare incontestabilă. Ar putea sesiza părțile slabe ale omului; iar mijloacele cele mai abile ale diavolului ar fi descoperite. Atunci în inima lui, muiată de lacrimile căinței, preotul ar putea implanta Crucea biruinții lui Iisus, pentru todeauna. Când inimile omenești ar fi carte deschisă pentru ochii duhovnicului, parohiile ar fi cetăți tari ale credinței, iar păstorii, străjeri neadormiți în turnul de veghe al spovedaniei.

Dar să ne oprim câteva clipe la psihologia mărturisirii, pentru că să ne dăm seama de valoarea ei practică. Spunem că prin mărturisire sufletul se purifică întocmai precum o rană fizică se curăță prin operație și se vindecă. Prin sentimentul de repulsie față de păcatele mărturisite, ca și prin căința cu care ne scăldăm inima, această purificare se desăvârșește, transformând sufletul într-un element demn de prisosul grației dumnezeiești. Scaunul mărturisirii este locul unde omul, lepădându-se de neputințele firii lui, eliberează și hotărăște așa cum au făcut Adam și Eva înainte de cădere în păcat. Umilindu-se în fața lui Dumnezeu el se înalță la superioritatea idealului său paradisiac. Sublimitatea momentului mărturisirii adevărate este norma perfecțiunii umane.

Dar scaunul mărturisirii mai are încă un rost: El ne arată cu evidență în fața propriilor noștri ochi, imperfecțiunea firii noastre și adevărata noastră valoare. Nu numai că ne face mai sensibili față de motivul moral al acțiunilor noastre, dar distruge ceea ce este mai periculos pentru conștiința unui credincios, mândria și supraprefuirea cari îl opresc

sau îl întârzie de a se arunca la picioarele Domnului. La mărturisire, simțindu-și nimicnicia în fața atotputerniciei divine, omul devine cu adevărat un credincios.

Insufărșit, ceea ce este în directă legătură cu funcția duhovniciei, constă în sfatul experimentat al duhovnicului și în sentimentul special care leagă penitentul de duhovnic. Când un penitent se mărturisește sincer, el trebuie sfătuit și îndreptat cu o grijă și iscusință de medic. Duhovnicia este o acțiune de profilaxie morală, cât se poate de realistă și bine întemeiată. Ea trebuie să corespundă așteptărilor acelora cari prin încrederea pe care i-o acordă, mărturisindu-se, se pun într-o situație benevolă de inferioritate. Aceasta situație benevolă duhovnicul s-o transforme într-una de fapt, prin superioritatea lui sufletească.

Fără prestigiul duhovniciei, nu există mărturisire adevărată, pentru că oamenii nu se hotărăsc ușor să-și mărturisească unui altora slăbiciunile. Afară de aceasta mărturisirea e penibilă, îl rușinează pe cel ce a făcut-o și îl pune într-o situație de inferioritate. Dacă duhovnicul nu se bucură de o încredere neajmărită, mărturisirea nu se produce, dar dacă ea există, se produce, și atunci între penitent și duhovnic se stabilește o legătură tainică, o influență binefăcătoare, care trec dincolo de momentul mărturisirii, în viața de fiecare zi.

Prin duhovnicie parohul își cunoaște pe fiecare credincios de ce boală suferă și ce leacuri sunt de lipsă. Ea înalță demnitatea tagmei preoțești asigurându-i un rol social indispensabil. Prin ea se crează și se menține nivelul superiorității morale a omenirii. Lipsa duhovniciei adevărate este egală cu lipsa azei morale a societății.

Astăzi trăim clipe de gravă scădere a nivelului moral din lume. Dar în același timp observăm și o grozavă criză a duhovniciei. Poporul este departe de Dumnezeu, pentru că de mult nu s'a mai umilit cu adevărat în fața Lui la scaunul mărturisirii. Și nu s'a umilit pentru că adesea nu avea în fața lui. In fața acestui sacru scaun, adesea duhovnicul era o persoană absență. Nu este credință în popor, pentru că nu avem duhovnici și nu există decât un vag prestigiu preoțesc. Și nu exista acest prestigiu, pentru că nu există un duh de independență a preoției în fața duhului vremii. Și nu există această independență, pentru că lipsește trăirea profundă, jertfelnică a adevăratei credințe.

Să ne scuturăm de somnul nepăsării și să ne întoarcem la slujba duhovniciei adevărate, să i ridicăm prestigiul, pentru că să facem să domnească Iisus nu numai în cer, ci și pe pământ.

Pr. I. Opreș

In Joia Patimilor...

Miresme de flori primăvăratece adiau din munții Libanului și de pe câmpiile Palestinei spre Ierusalimul în fierbere.

Toți șopteau de »stricătorul legii«, fiul teslarului din Nazaret, Iisus Hristos, care cu câteva zile mai înainte fu primit cu ramuri de finic, cu flori și cu osanale ce se cuvin doar regilor.

Cărturarii și fariseii vedeau în El oglinda ce reflectează goliciunea sufletului lor, iar conducătorii poporului un uzurpator.

Apropiindu-se ceasul chinurilor, Domnul Iisus a ținut să dea lumii o comoară, care avea să reverse râuri de înțărare duhovnicească asupra oamenilor: Cina cea de taină.

Când umbrele înserării coborau din munți, când poporul se pregătea de praznicul Paștilor și fiecare junghia mielul de izbăvire din robia lui Faraon, — El s'a jertfit pe Sine pentru cei buni ca și pentru cei răi și păcătoși.

Jertfa euharistică e hrana îngerască de care cu frică și cutremur se ating chiar și cetelile cerești. Dumnezeirea ei a prorocit-o însuși Solomon, când a zis că »pe poporul tău l-ai hrănit cu hrană îngerască«, mană căzută din cer.

In trecerea noastră, prin această lume, ea este merindea cu care începem și sfârșim călătoria.

Popor al Domnului, înțelege oare măreția acestei jertfe?

El, mielul lui Dumnezeu, se junghie, an de an, pentru hrănirea noastră...

Ear noi să alergăm la Domnul, la Cina Lui, spre a ne face vrednici de împărăția Sa...

Pr. V. D. Ogradă

Luăm act

Pr. V. Popa-Nicoară din Slobozia-Botoșani, căruia i-am publicat o scrisoare în Nr. trecut al foii, scrie în »Viitorul« Nr. 5—6, de pe luna Martie a. c., continuând să explice ce-a voit să spună prin articolele publicate de P. C. Sa în ziarul »Curentul«, cari au trezit atâtea nedumeriri și de care ne-am ocupat și noi: »Deci pentru a nu fi piatră de poticnire pentru nimenea și pentru a nu mai da ocazie Telegrafului Român să-și exercite dexteritatea polemică, fin să precizez simplu și fără artificii: După mine și după doctrina bisericii mele unirea celor două biserici nu se va face prin trecerea la catolicism. De ce? Pentru că rătăcirea de pe urmă ar fi mai mare ca cea dintâi. [Mt. cap. 27, 64]«.

Așa Te vrem P. C. Părinte! Să vorbim limpede când e vorba de credință. Dar așa să vorbești totdeauna în viitor!

instituiții și de conducătorii lor în vederea reînființării episcopiei timișorene, socotesc necesar, a completa și a rectifica expunerile lor tendențioase. Aceasta pentru a da fiecăruia ceea ce este al său și pentru ca să aștepte cei ce-ar vrea să schimbe istoria după dorința lor sau după aceia a patronilor lor — cari se tem de verdictul drept al ei — că istoria judecă necruțător și drept; n'are nicio considerație pentru slăbiciunile omenești, nu uită și nu trece sub tăcere virtuțile și meritele.

Istoria însăși îi judecă pe istorici. Istoria face istorici pe cei ce-o scriu respectându-o, iar pe cei ce n'o respectă îi stigmatizează cu verdictele ei multiple.

In cele de mai jos, pentru respectarea istoriei și a celor ce i-au împletit podoabele, vom expune pe scurt, dar cu acte doveditoare, două atitudini în una și aceeași acțiune care viza restaurarea episcopiei Timișorii.

Una este, cea trecută în bună parte sub tăcere de înregistratorii neobiectivi ai evenimentelor, atitudinea fermă și rectilinie: 1. a Congreselor naționale-bisericești ale Mitropoliei ardelen; 2. a Consistoriului mitropolitan din Sibiu, și 3. a I. P. S. Sale Dr. Nicolae Bălan, Mitropolitul Ardealului.

Alta este atitudinea nehotărâtă, nestatornică și plină de »sinuozități«, a celor mai mulți dintre frații noștri bănățeni, cu excepția masivă, demnă și onorabilă a grănicerilor și a câtorva dintre figurile de elită din alte părți ale Banatului.

⁴ Foia Diecezană, Caransebeș, 1937 Nr. 42, 43, 44 și 1939 Nr. 44. Gh. Cotoșman: Bănățenii și Episcopia Timișorii, Caransebeș 1938 — și mai ales: Gh. Cotoșman: Rezidentul regal Alexandru Marta în slujba Banatului, Caransebeș, 1940.

1. Atitudinea Congreselor Naționale-bisericești ale Mitropoliei ardelen

In lucrările pregătitoare, cari au precedat restaurarea Mitropoliei ortodoxe ardelen, marele Mitropolit Șaguna ni se prezintă în chip firesc preocupat și de restaurarea tuturor episcopiiilor românești de altădată. El cere în 1863 pe seama Bănățenilor nu numai o episcopie românească la Caransebeș, ci și restaurarea celei din Timișoara, care dela Isaia Diakovici devenise sârbească.⁵

In anul 1864, neputând participa la sinodul bisericii ortodoxe din Austria, la Carloviț, trimite în scris propunerile ce le avea de făcut, și dintre ele nu lipsește aceia de a se reînființa episcopia românească din Timișoara.⁶ Aceasta-l preocupă și la Congresul Național-bisericesc dela Sibiu din 1868⁷ și mai târziu tot timpul vieții, iar aproape de moarte, neînfrânt în nădejdea sa, lasă prin testament o sumă considerabilă de bani pentru această episcopie a cărei restaurare o impunea astfel ca pe-o obligație morală testamentară, urmașilor săi.

La Congresul Național-bisericesc dela Sibiu din 1868, Românii bănățeni prezintă două cereri »pentru restaurarea antice episcopii române din Timișoara.⁸ Ambele »se primesc unanim«,⁹ și prin această acceptare, Congresul hotărăște »în principiu restaurarea episcopiei româ-

⁵ I. Pușcariu: Metropolia Românilor ortodocși din Ungaria și Transilvania, Sibiu, 1900. Documente p. 213—14.

⁶ I. Pușcariu, o. c. p. 247.

⁷ Protocolul Congresului Național-bisericesc, Sibiu, 1868, pg. 5—6 q.

⁸ Protocolul citat p. 66.

⁹ Protocolul citat p. 67, 97.

nesco greco-orient. în Timisióra.¹ Iată ce se spune textual în protocolul Congresului din 1868 asupra acestor două propuneri:

§. 102. Deputatul Babeș, așterne o petițiune din partea mai multor deputați ai congresului pentru restaurarea antice episcopii române în Timișoara, iar până la deslegarea finală, propune să se recomande presidiului înființarea numai decât a unui consistoriu separat propriu în Timișoara supus Episcopului din Arad.

Propunerea aceasta se încredințează înaltului presidiu spre a se pertracta întocmai după cinosura, cu care se va pertracta și petițiunea pentru restaurarea Episcopiei Orăzii Mari, iar recomandarea înființării consistoriului la Timișoara și înainte de restaurarea episcopiei, se primește.²

§. 215. Deputatul Vicentie Babeș subșterne petițiunea românilor gr.-or. din Banatul Timișan pentru reînființarea episcopiei române gr.-or. din Timișoara și pentru îngrijirea în privința despărțirii comunelor mestecate, reducerea de parohii și dreptul de alegere pentru preoți; fiindcă în privința acestor rugări s'a făcut, și respective au să se facă dispozițiunile posibile, propune: ca petițiunea aceasta să se pună acum deodată la actele congresului. Lit. F. și H. Se primește unanim; în acest înțeles s'a decis și în privința petițiunii pentru Eparhia Orăzii Mari. Lit. H.³

Cele două cereri, pentru importanța lor și ca un semn al interesului deosebit pe care l-a avut Congresul și însuș Șaguna care-l prezida, pentru reînființarea episcopiei din Timișoara, au fost trecute între anexele desbaterilor Congresului, anexe menite să rămână documente

¹ Protocolul citat p. 224, 97.

² Protocol. Congres N.-bis. 1868 p. 66—67.

³ Protocolul citat p. 97.

Urcând dealul Golgotei...

Noapte târzie. Cetatea Ierusalimului trăiește clipele de groază din timpul zilei, căci pământul și cerul s'au înfiorat de nelegiuirea petrecută pe stânca Golgotei.

Maica Domnului, istovită de durere, nu mai plânge: jalea-l cumplită a străbătut la cer, iar îngerii văzându-o s'au învâluit în aripile lor și au izbucnit în plâns amar...

Sfânta Fecioară se ridică și grăbește pasul către casa Mariei din Magdala...

Înainte de zorii zilei Sfintele Femei pornesc spre dealul Golgotei, să cadă îndurerate la picioarele sfintei Cruci. În calea lor, pe o cărare ferită, pietroasă și înșipată, la o cotitură un izvoarăș cu apă clară își murmură povestea la umbra unui bătrân maslin. Maica Domnului a zis:

— Intinde-te, masline, să pot trece apa, și să ajung mai curând la Celce e pe cruce răstignit și de păgâni batjocorit...

Mașlinul și-a desfăcut încetșor crenșile și a împletit o punte, ca cele două femei să-și poată urma drumul jalei.

Fecioara Sfântă a binecuvântat mașlinul: «Lemnul tău sfânt să fie, din roadele tale să se stoarcă untdelemnul, care arde în candelă pentru rugăciuni, — eată răsplata ce ți-o dă o Maică în durerea ei»...

Femeile grăbiau pașii, căci zorii zilei se iveau spre răsărit. La un delușor o salcie acoperea cărarușă cu crenșile ei stufoase:

— Ascultă, dragă salcie, ridică-ți puțin crenșile pletoase, — căci, eată, pe aici duce cărarea către Fiul meu de pe Cruce...

Grabnic salcia își ridică crângile.

— Binecuvântată să fii, bună salcie, ca tu să străjuești în cimitire și să plângi pe cei uitați, — ear în ziua Florilor crenșile tale să împodobească sfintele biserici ca pomenire a întrării Fiului Meu în Ierusalim.

Și au pornit înainte cele două Sfinte Femei, care pare că nu mai simțeau acum nici oboseală, nici durere.

Urcând cu sârg dealul Golgotei, în fața Crucii se așezau la pământ, stropind cu lacrimi calde picioarele Răstignitului. Și toate lacrimile, când cădeau pe pământ, se schimbau în floricele, albe și cu gingașă mireasmă, în Lăcrămioare.

Dar, deodată văzduhul s'a cutremurat, vijelie năpraznică s'a deslănțuit și întunerecul s'a sălășluit peste întreaga întindere pământescă. În clipa aceea Răstignitul a zis:

— În mâinile Tale, Doamne, îmi dau Duhul! —

Crucea Domnului a luat în stăpânire lumea păcatelor, ca să le spele prin nevinovatul stânt sânge al Răstignitului.

Pr. Miron Maler-Bratel

INFORMAȚIUNI

Spre luare aminte și conformare. Incepând cu ziua întâi a lunii curente, petițiile către autorități se timbrează cu 9 lei fiscal plus 1 leu aviație; certificațele cu 16 lei fiscal și 2 aviație; chitanțele dela 100—10.000 lei 3 lei fiscal plus 2 aviație, dela 10 mii—50 mii lei cu 8 lei fiscal plus 5 aviație. — O taxă de 2%, se incasează, începând cu 1 April 1940 până la 31 Martie 1941, asupra sumelor mai mari de 50 de lei, rezultate din vânzările și consumațiile de orice natură, având vânzătorii să elibereze cumpărătorilor și consumatorilor notele corespunzătoare, pe care se aplică timbrele speciale imprimate de ministerul finanțelor. Suma de 2%, o plătește cumpărătorul. Scutite de taxa celor 2%, sânt articolele de prima necesitate: pâinea, sarea, zahărul, făina, mălaiul, carnea, grăsimile, fructele, petrolul și produsele țărănești.

Act de mulțămire. Consiliul parohial al bisericii ortodoxe române din Agârbiciu, prot. Mediaș, aduce călduroase mulțămiri dlui Constantin Bursan, pentru darul de 10.000 [zece mii] lei făcut bisericii din această comună. — Pr. Amos Basarab.

Vacanță. Școalele de toate gradele iau vacanță de Sfintele Paști Sâmbătă în 20 April 1940, la amiază. Cursurile vor fi reluate Luni, în 6 Mai 1940, la ora 8 dimineața.

Parohie vacantă în Eparhia Maramurăș. S'a publicat concurs pentru numirea de paroh la Vișăul de Jos, cu termen până la 15 Mai 1940. Se cer următoarele acte: Extras de naștere și botez, Certificate școlare, calificațiune preoțească, dovedirea situației militare, autobiografia. Concurenților din alte Eparhii le trebuie și încuviințarea P. Sf. Chiriarii. Cererile de concurs se vor înainta Sf. Episcopiei ortodoxe din Sibiu.

Conferințe religioase. Conform autorizației Patriarhiei române, se organizează în Capitală cicluri de conferințe religioase pentru soldații concentrați. În săptămâna aceasta a vorbit soldaților I. P. C. Sa arhim. Scriban despre „Paștile concentratului”, după care au rulat filme însoțite de coruri religioase.

ȘTIRI LOCALE

Parastas. Membrii corului bisericesc bărbătesc al „Reuniunii culturale naționale a meseriașilor români din Si-

biu” servesc un parastas întru pomenirea vrednicilor prezenți ai „Reuniunii” și ai membrilor corului decedați. Duminecă în 21 April 1940, la 11 ore, după terminarea sfintei liturghii din biserica catedrală. — Onor. familii ale celor răposați și membrii „Reuniunii” sunt rugați a lua parte la acest act de pietate. — Membrii corului.

CARTI ȘI REVISTE

Românii din câmpia Aradului, de de acum două veacuri, cu un excurs istoric până la 1752 și însemnări istorice-politice ulterioare, de Dr. Gheorghe Ciuhandu, senator numit, iconom-stavrofor, — cu 11 ilustrații și două hărți — editura autorului, 1940, Diecezana, Arad, librărie, editură și institut de arte grafice. — Lucrarea are 265+320=576 pagini, cuprinzând o expunere istorică-statistică, material documentar și două hărți. Prețul 350 lei. Pentru tot felul de oficialități prețul e de 450 lei. — Lucrarea se poate comanda dela autor [Arad, strada V. Goldiș Nr. 11].

Citiți, sprijiniți și răspândiți ziarul Telegraful Român

Institutul de credit fonciar din Sibiu Bilanțul încheiat la 31 Decembrie 1939

ACTIV. Cassa: a) Numerar efectiv 8.265.028; b) Disponibil la B. N. R. și C. E. C. 1.757.979; c) Cupoane scăzute 51.795, total 10.074.802. Disponibil la bănci: a) în țară 3.150.443; b) în străinătate 203.304, total 3.353.747. Portofoliu de titluri, titluri românești: în portofoliu: 1. Cu venit fix: Efecte publice v. n. 6.391.200 v. r. 3.785.772. 2. Cu venit variabil: A) Acțiuni cotate la bursă v. n. 1.109.500, v. r. 1.158.370; B) Acțiuni necotate la bursă v. n. 11.967.500, v. r. 7.232.127, total 12.176.269. Plasamentul fondului de rezervă: Efecte publice v. n. 2.407.566, în portofoliu v. r. 1.182.794, gajate v. r. 547.000, total v. r. 1.729.794. Portofoliu de scont, plătit în țară: a) Cambii fără garanție în portof. 14.810.337, reescont 5.821.810, total 20.632.147; b) Cambii garantate cu mărfuri, titluri etc. în portof. 673.326, reescont 3.943.190, total 4.616.516; c) Cambii garantate cu ipotecă în portof. 7.280.539, reescont 820.000, total 8.100.539, totalul portofoliului 33.349.202, din care în suferință, în portof. 248.175, reescont 0. Debitori în țară: a) Debitori fără garanții 5.629.967; b) Debitori garanți cu efecte comerciale 17.585.334; c) Debitori garanți cu titluri 2.408.342; d) Debitori garanți cu mărfuri 1.207.454; e) Debitori garanți cu ipotecă 12.544.348; f) Debitori garanți cu garanții diverse 4.726.458, total 44.101.903. Creanțe în conversiune: în portof. 20.231.606. Participațiuni în țară, în portofoliu la întreprinderi industr. 13.757.801. Imprumuturi pe termen lung 3.504.715. Imobile: a) Pentru uzul propriu 16.807.426; b) alte imobile 13.100.368, total 29.907.794. Mobilier 1. Conturi transitorii 580.618. Total general 172.768.252.

Conturi de ordine: Cauțiuni statutare 1.862.400. Debitori pentru scrisuri de garanție date de bancă 4.106.680. Cambii de

circulațiune 91.469.731. Efecte spre încasare: a) în portofoliu: 866.408; b) la corespondenți 451.284, total 1.317.692. Ipoteci, cesiuni, mărfuri și garanții diverse 87.166.186. Titluri în gaj în portof. 2.207.100. Depozite de titluri și alte valori în păstr. 14.773.268. Debitori de titluri împrumutate 2.204.100. Total general 205.069.755.

PASIV. Capital social: 40.000.000. Fond de rezervă: Rezervă legală 4.122.610. Fonduri de amortisment: a) pentru creanțe dubioase 300.000; b) pt. imobile 28.260.485; c) pentru pierderi din conversiune 541.813, total 29.102.298. Dobânzi nerealizate la creanțe în conversiune 1.872.684. Diferențe de curs nerealizate 2.289.771. Rezervă pt. pensii 643.994. Depuneri spre fructificare: noi din țară 1. a) Cu livrete de economie la purtător la vedere 11.747.138, pe termen 10.481.913, total 22.229.051. 2. Cu livrete de economie nominative la vedere 3.886.939, pe termen 9.354.226, total 13.241.165. 3. Reduse prin aranjam. de termen 25.665.389. Totalul depunerilor: 61.135.605. Creditori din țară: a) Creditori reduși, sold neexigibil pe termen 2.515.230. Rate întârziate (neridicate) la vedere 2.261.322. Total Lei 4.776.552; b) Creditori nereduși noi la vedere 11.396.799. Totalul creditorilor: 16.173.351. Angajamente de reescont în țară provenite din efecte scontate 1. la B. N. R. 5.585.000; 2. la alte bănci 5.000.000, total 10.585.000. Conturi transitorii 321.604. Beneficiul net 848.805. Total gen. 172.768.252.

Conturi de ordine: Deponenți de cauțiuni statutare 1.862.400. Creditori pt. garanții date de bancă în țară 4.106.680. Deponenți de cambii de circulațiune 91.469.731. Remitenți de efecte spre încasare 1.317.692. Deponenți de ipotecă, cesiuni, mărfuri și garanții diverse 87.166.186. Deponenți de titluri în gaj 2.207.100. Deponenți de titluri și alte valori în păstrare din țară 14.773.268. Creditori pentru titluri împrumutate 2.166.698. Total 205.069.755.

Contul Profit și Pierdere: Debit: Cheltuieli de administrație: a) Salarii și pensii 5.454.510; b) Diverse 865.027, total 6.319.537. Impozite și taxe 757.477. Dobânzi plătite: a) La depuneri 1.374.020; b) La Reescont și Lombard 121.525, total 1.495.545. Comisioane plătite 48.211. Amortismente: a) pierderi din conversiune 62.452; b) pierderi de curs 117.003. Alocații: a) la rezerva pt. diferențe de curs 500.000; b) la rezerva pt. pensii 110.000. Beneficiul net 848.805. Total 10.259.030.

CREDIT. Dobânzi încasate: a) Dela portofoliu de scont 2.114.976; b) Dela debitori 4.076.874, total 6.191.850. Comisioane încasate 581.175. Venitul portofoliului de titluri: a) Din diferențe de curs realizate 221.771; b) Din cupoane exigibile 621.197, total 842.968. Venitul participațiunilor 631.015. Venitul imob. 1.529.191. Beneficii diverse 469.943. Incasări din creanțe amortizate 12.888. Total 10.259.030.

Aprobat de către adunarea generală din 6 April 1940.

În adunarea generală ordinară ținută la 6 April 1940 s'au reales cu unanimitate Dr. Adolf Eitel, Michael Ambrosi și Martin Roth, ieșiți prin tragere la sorți.

În consiliul de cenzori s'au ales: Rudolf Edwin Fritsch, expert contabil, Ernst Stenzel și Viktor Wolff. Supleanți: Wilhelm Gromen, Friedrich Müller, Kurt Vermescher.

Institutul de credit fonciar din Sibiu (27) 1—1

Istorice ale unei atitudini. Pentru aceleași motive, reproducem și noi textul complet al primei cereri A) precum și o bună parte din textul celei de a doua. B)

A) Mărite congres național!

Când la restaurarea mitropoliei noastre naționale dreptcredincioase, și despărțirea ierarhiei române de către cea sârbească, vechea eparhie română din Timișoara prin potestatea lumească s'a desființat și desmembrat, alăturându-se o parte a credincioșilor români către dieceza Caransebeșului, alta către a Aradului, și alta lăsându-se în posesiunea ierarhiei sârbești, — reprezentanții acelei dieceze la Congresul din Carlovici, precum bine este cunoscut, au depus în mâinile comisariatului împărătesc dlui General-major baron de Philipovici, în mod solemn un fel de protest pentru această desființare și desmembrare împreunând prea umilita și din toate punctele de vedere motivată rugare către Majestatea Sa Cesaro-regia, pentru restaurarea și susținerea în drepturile ei a acelei dieceze române străvechi și interesele bisericești, școlare și naționale absolut necesare.

Noi subscrișii reprezentanți ai acelor și ai vecinelor părți la acest mărit congres, atât în urma provocărilor ce ni s'au făcut de dreptul prin alegătorii noștri, cât și ascultând de vocea comună, ce se manifestă în mod imperios pretutindeni în acele părți, ne ținem de o sfântă datorință a reînoi cu această ocaziune protestul pentru desființarea și rugarea pentru reînființarea eparhiei române ortodoxe în Timișoara, care înființare astăzi cu atât mai

vărtos ni se vede posibilă, dupăce dispozițiunile prealtelei rezoluțiuni împărătești din 24 Decembrie 1864, care s'ar părea împiedecătoare, prin art. de lege IX din 1868, s'au dovedit ușor strămutavere, iar condițiunile necesare de existență nu lipsesc.

Dacă totuș măritul congres ar crede, că împlinirea acestei rugări din oarece cauză nu s'ar putea decreta numai decât, cu alte cuvinte, dacă chestiunea nu s'ar putea desbata și decide încă prin acest mărit congres, pentru acest caz, noi subșternem rugarea, ca deocamdată, spre mângăierea și liniștirea spiritelor, să se decreteze înființarea, și să se facă dispozițiunile necesare pentru punerea numai decât în lucrare a unui consistoriu separat și propriu în Timișoara pe seama părților române ale fostei erparhii timișane, cu un președinte în frunte și cu tot personalul necesar, având a sta acela sub episcopul Aradului, în legătură și coordonare cu consistoriul diecezan din Arad întocmai ca și cel din Oradea Mare.

Fiind noi convinși, că această dorință a credincioșilor noștri din părțile fostei dieceze timișane și rugarea noastră întemeiată pe ea este prea dreaptă, și împlinirea ei precăd de necesară, tot pe atât de ușoară, o repetăm și recomandăm cu toată înțelegerea, și rămânem

Ai măritului congres.

Sibiu, în 1/13 Octomvrie 1868.

umiliți membrii:

Antoniu Mocioni, Vic. Babesiu, Petru Cermena, Constantin Radulescu, Ioanu Balonisianu, locotenent în pen-

siune, Nicolau Raichiciu, Georgiu Stanu, Ioanu Popoviciu, Dr. Aurel Maniu, Ioan Posta, Thimotheu Miclia, Alexandru Atanasiu, Alexandru Mocioni, Victor Mocsonyi, Ioan Misics, Iulianu Ianculescu, S. Mangiuca, Dr. Marienescu, Vasiliu Popoviciu, Atanasie Ioanoviciu, protopresbiterul Fagiului, Ioan P. Seimanu al tractului Ciacovei protopresbiteriu, S. Dimitrievici, Protopresbiterulu, Panciovei, Ioane Tiereanu, protopopu, Parteniu Gruescu, parochu Capelnasiu, Petru Ancă, Parochu Ghirodii.¹³

B) Inalt Congres Român Bisericesc greco-oriental!

Inalt Congres! Un număr mare de români de legea greco-orientală din Banat, anumit partea însemnată a poporului român gr.-or. ce locuiește în Banatul Timișan este adănc mahnită și vătămată.

I. Pentru că la timpul său, când s'a reînființat Metropolia română dreptcredincioasă din Ardeal, li s'a denegat o dieceză proprie, un episcop și scaun episcopesc în mijlocul ei, și o consumă aceasta durere cu atât mai tare, cu cât aceasta se ține de un drept, prea scump și secular al ei. Aproape 600.000 de români gr.-or. au dorit și cerut de multe ori despărțirea lor de către coreligionarii noștri sârbi, și motivul cel mai momentos era, ca să scape de sub apăsarea ierarhiei sârbești, iară de altă parte, pentru a deveni iarăși în proprietatea lor religioasă, pentru a avea episcopia românească a lor veche în Timișoara, căci poporul român sus numit, a fost dat, de când se știe, a-și afla mângăierea sa bisericească, pacea conștiinței sale și mântuirea neamului său într'ansa.

¹³ Id. p. 219—221.